

kanska heldur hann tað nú vera ov seint?

Fiskimenn og arbeidarar! Latid ikki sambands- ella sjálvstýrismenn rúnarbinda tykkum við fogrum orðum nú frammanundan vali. Kannid heldur eftir, hvat hesir menn hava gjørt fyri tykkum — ella rættari: ímóti tykkum — á lottingi og ríkisdegi, og mótið fjølmentir við valborið fyri at seta teir av og velja tykkara egna mann inn á Danating og seinni, tá lottingsvalið verður, setið tá eitt stórt fleirtal av javnaðarmonnum inn á ting; fyrst tá kunnu tit vænta tykkum fullan frama av valinum, tí sosialisma er arbeidarapoli-tikkur!

A. Samuelsen verður neyván sosialistur longur enn til 12. november. Stemmið tí uppá P. M. Dam.

Javnaðarmaður.

„Mangt umskiftist á mannsins ævi.“

Ja, mangt umskiftist á mannsins ævi, segði Tróndur gamli. Hver kundi hugsað sær, at tað nakrantíð kundi koma at henda, at flokksformaður sjálvstýrisins á nokrum sinni lat seg stilla upp sum fólkatingsevi, hann, sum fyri fáum árum síðani setti fram ta áskoðan, at sjálvstýrið aldri átti at stilla upp mann til hetta ting, tí tað var nyttuleyst — ein móti so nógvum! Ja, so harðliga gekk hann fram, at næstformaður flokksins mátti mótmæla honum. Hann mátti haldast nógv um egnu meg og makt, at hann skal kunna út-rætta nakað, har hann fyri stuttum ikki helt nakran sjálvstýrismann kunna út-rætta nakað.

Hann meir annars, sum øll vita, ikki Føroyingar hátt í hesum tíðum. — Hann ferðast nú runt um landið at fortelja fólk, at tveir Føroyingar eru einki mentir móti einum Danskara, og tá roknar hann enn tá seg sjálvan fyri annan — slíkt kann sigast at vera álít á sjálvan seg, og væl hóskandi einum sjálvstýrismanni!

Tað sigst í »Tingakrossi« — »blað sjálvstýrismanna«, at amtmaðurin er farin at koyra bondur frá. Kann tað vera so galið? Ja, rætt er tað, at ein ódugna bóndi kann koyrast frá eftir galdandi lóg; men enn kann hann ikki koyrast frá eftir tí nýggja jarðareforminum, tí hann er ikki vordin til lóg. Teir nógvu av Føroya bóndum rokja viel garð sín, og er tað tí eingin góð tænasta, størsti bóndi landsins ger teimum við at loypa tilfikt út í orð, sum at teir mugu koyrast frá. Nevn mannin, so fólk kunnu døma um, hvørvið hann varð frákoyrdur við órætti.

Tann gamla lógin, sum í seinastu tíðini hevur verið so róst í samanburði við Gráubók, kann væl geva teim so gott fótafesti, at teir ikki fáast frá?

Sjálvstýrisformaðurin hevur verið tingmaður í eitt manna-minni, og nakrar ferðir hevur

hann havt meirluta á tingi, og viðurskiptini hava tá stundum ligið soleiðis fyr, at hann kundi prógva, at flokkur hansara helt sjálvstýrisleið, men altíð hevur hann borið undan at tikið á seg og flokk sín nakra ábyrgd. Í 1930 var fyri eitt uppskot (líkt tí í 1906) um fíggarviður-skifti okkara. Eftir tí uppskoti skuldu vit fingið meiri ræði sjálvir, men flokkur hansara tordi ikki at taka ábyrgdina, ja, tað segðist, at teir fyri at koma í minniluta, koyrdu mann úr flokkinum. Val stóð fyri durum,

so tað var ikki so líka til. — Flokkurin tordi ikki at lata seg falla upp á høv-uðsmál sitt: meir sjálvstýri í Føroyum. Árið eftir fóru umboðsmenn til Danmarkar um sama mál og vóru allir á einum máli um at samtykkja ein finansplan. Sjálvstýrisformaðurin við flokki sínum lat soleiðis sambandsmenn (sum tá sótu við fleirtali) fora okkum eitt fet longur fram á sjálvstýrisleið. Slíkt eru sjálvstýrismenn at velja inn á Dana-ting. F.

Føroya fólk!

Stríðið ímillum afturhaldið og framburðaflokkarnar harðnar í hvørjum. Hetta ræður her á landi. Hetta ræður í Danmark.

Fyri stuttum brýndist hetta stríð so hvasst, at neyðugt var at fáa eina uppgerð. Framburðsflokkarnir, tann socialist-iski og hin radikali, ið høvdu ræðið í fólkatinginum og sótu við landastýri, kundu ongan veg koma við teirra uppskotum, tí tey vóru feld í landstinginum av afturhaldinum, vinstra og høgna, sum har sita við meir-lutanum, hóast teir hava færri atkvøður aftanfyr, seg enn teir, ið sótu við røðrið.

Hetta kundi ikki ganga.

Eftir góðum parlamentariskum síði mátti tí fólkid verða spurt, hvørja politiska leið, tað hevði hug at ganga —: tað radikal-socialistisku ella afturhalds-leiðina?

Og varð valg ásett. Fólkid er spurgt niðri í Danmark, og tað hevur talað og sagt ein hin harðasta valdóm yvir afturhalds-politikkin. Sjáldan í søguni hevur ein framburðspolitikkur fingið tilfikt álitispróg, sum hitt danska fólkid tann 22. oktober gav tí radikal-socialistiska poli-tikkinum.

Aftaná at hava stýrt í 6½ ár fingi javnaðarmenn nú hin 22. okt. eina framgongd uppá 6 nýggjar menn, ca. 100.000 atkv. meir enn 1932, meðan mót-stoðuflokkurin vinstra, ið sýslu-maður Samuelsen stýðir, misti 10 menn og høgna 1 mann.

Hetta var altso tað svar, ið hitt danska fólk gav afturhald-inum, ið verður styðjað av greivunum, góðseigarunum, gros-serunum og stórkapitalistunum.

Nú hava Føroyingar at taka stoðu fyri afturhaldspolitikki ella framburðspolitikki. Nú skulu Føroyingar, fiskimenn og arbeidarar, avgera um teir skulu sýna teirra dansku arbeids- og starvs-brøðrum samsemi og felagshug til at gera korini betri og betri hjá fjöldini, fyrst og fremst tí, ið freistar arbeidsloysis tungu lagna. Nú skulu Føroyingar avgera, um teir skulu sýna meirlutanum í tí danska fólk-atinginum, arbeidarafjöldini, ein knýttneva við at senda niður á ting menn, sum erklara, at vilja standa »last og brast« saman við afturhaldinum, greiva,

góðseigara, grosseranna og stórkapitalistanna politikki.

Føroya javnaðarflokkur hevur heitt á meg um at stilla meg javnaðarmanna vegna til fólk-atingivaldið hin 11. november í ár.

Samstundis sum eg boði fólk frá, at eg havi játtað hesari áheitan, loyvi eg mær at siga:

Eg vil, um fólk gevur mær tann heiður at velja meg, vera við at styðja tann flokk, ið við allari meg vendir sær móti greiva- og stórkapitalistapolitikk-inum, hvørs hugsjón kan sigast við orðum Nólsoyar Páls: »Vertin á hvat annar fær, eg skal nora at mære«.

Eg vil leggja alla mína orku á fyri at fremja tey mál, ið kunna vera okkara samfelagi at gagni bæði til sjós og lands. Og her er eitt stórt arbeiði at gera:

Okkara skipafloki hastar at verða endurnýggjaður.

Betri sjóveirja — og møgulig viðkan av sjómárinum hastar ikki minni.

Skil á og málvisan plan í okkara fiskasolu og arbeiði fyri nýggjum marknaðum er ein týðningarmikil spurningur at loysa.

Eina almenna regulering av víðurskiptunum, so at mest mögu-ligt arbeiði verður í landinum, er eitt mál, ið má loysast bæði skjótt og brátt, at einki hin hervi-liga kreftin, sum eitur arbeids-loysi skal taka mergin úr fólk okkara.

Eina fyri Føroyar hóskandi sosiala forðing — her er fyrst at nevna invalidutrygging og arbeidsloysisstundning **fyri ar-beiði** — toli ikki at tarmast longur.

Tað er harður torvur á at fáa eina umskipan av okkara jarðavíðurskiptum. Tað hastar tí ikki bert við at fáa fram »gráu bóke«; men sola og haggreiðing av okkara landbúnaðar vorum megu lyftast uppá eitt stig, sum kann berættliga eina skipan, ið regularar soleiðis, at vit fyrst eta okkara egnu og í prísi konku-ranedyktugu búnaðarvorur — áðrenn loyvt verður at innføra útlandskar.

Mál-, rættar- og skúlaspur-ingurin (friur realskúli við ókeypis kostarhaldi) má loysast, so hitt oyðandi stríðið um hann verður endað með alla.

Grønlandsmálið, ið stendur fremst av øllum spurningum, krevur mansins fulla áræði, arbeids- og samráðingarevni.

Mong málini kundu nevast enn.

Sum javnaðarmaður vil eg arbeida. Og tann fyrirun, ið eg sum javnaðarmaður kann hava, vil eg nýta til at fremja okkara uezdsynjarmál, fyrst og fremst grønlandsmálið, so Føroyingar kunnu vinna sómdir har uppi.

Á flokksfundum, nevndarfundum og alla staðni, ið eg komi saman við mínar partamenn — ið nú sita við ræðið — vil eg hava í

huga at royna at yvirbevisa teir í, at vit eiga eins stóran rætt at krevja og fáa verju og hjálp sum Grønendingar, og at Grøn-landingar einki missa, men heldur vinna við at Føroyingum verður givið góð arbeids- og fiskilíkindi við Grønland.

Eg heiti á Føroya veljarar, fiskimanna- og arbeidarafjöldina, stigið fram og felið afturhaldið og greiði atkvøðu fyri framburðs-politikkinum.

Við kvøðu og hávirðing.

P. M. Dam.

PARTAFELAGID

HAVNAR TIMBURHANDIL

TELEFON 250 TÓRSHAVN TELGR TIMBUR

Besti svenski viður — Kryðsfinér.
Alt annað
byggjutilfar — og biligastu prisir.

C. SCHLEISNER
KGL. HOF FARVERI
KØBENHAVN

ÆLDST OG FORNEMST

Farvning og kemisk Rensning.

Indlevering til P. ALBERG.
TELEFON 101.

Korrespondance

(brævakskifti).

Ein einligur maður í Tórshavn ynskir brævakskifti við møguligum giftarmáli fyri egna við eina kvinnu, ið ikki má vera undir 35—40 ár.

Viðkomandi frábiður sær at verða hildin fyri gjøldur og svarar bert uppá brov, ið skrivað eru í álvara og við fullum navni og adressu, samstundis sum hann lovar avgjörda tøn viðvíkjandi tilsendum brovum.

Billet merki 888 verður send til »Føroya Social-Demokrat«, Tórshavn.

Ferðatælan fyri s.s. »Rask«.

Úr Føroyum	29/10	23/11
Í Aalborg	1/11	26/11
Úr —	2/11	27/11
Í Hamburg	4/11	29/11
Úr —	8/11	2/12
Í Hull	10/11	4/12
Úr —	13/11	7/12
Í Føroyum	16/11	10/12

P/f Skipafelagið Føroyar.

Løgtingið 1935.

Kæra viðvíkjandi býtan av destruktiónarkjoti.

Nevndin, ið hevði haft spurningin til viðgerðar, skjeyt til, at kjot framvegis verður sent til Føroyar; tá ikki fyrr enn straks eftir nýár.

Broytingaruppskot var frammi um at fáa kjot við jólskipinum.

J. O. Joensen

talaði fyri, at broytingaruppskotid varð viðtikið.

Kr. Djurhuus

segði seg at vilja ganga við til broytingaruppskotið.

N. Niclasen

var harmur yvir broytingaruppskotið. Tað vildi trykka prisinar. Havnin var ein so góður marknaður líka til jólar. Hetta kundi sigast at vera gott fyri Havnina, ið keypir, men ringt fyri produsentarnar, sum koma at lida nógv við hetta.

P. M. Dam.

mælti til at greiða atkvøðu fyri broytingaruppskotinum. Tað vóru mong — tessverri ov mong — ið ikki høvdu ráð til at keypa kjot. Fyri tey vildi ein biligur kjotbiti verði kærkomin. N. Niclasen hevði ráð at keypa kjot — honum nýttist rimiligt als ikki at keypa, hann var jú stórir produsentur. Men honum nýttist ikki at vera bangin fyri at kunna sleppa av við sín produktur fyri tí, um fólk, ið ikki høvdu ráð til at keypa, hansara dyru voru, fingi ein kjotbita. Annars var ilt at fata, at tann stóri maður í Seyrviði ikki kundi ganga við til, at fátekt fólk fingi kjot líka áðrenn nýtt-ár, tá ið hann segði seg at kunna ganga við til, at tey fingi kjot líka aftaná nýttár. Hesir fáu dagarnir kundu ikki gera tann munin.

Debess

dugdi ikki at siggja, at tað kundi gera skaða, um 8—10 kroppar komu til Havnar av hesum biliga kjotinum.

A. Samuelsen

helt, at vildi ein verja, mátti nokkast yvir tað heila. Men so vilt kundi talarin ikki ganga, tí hetta kjotið kom ikki í vegin fyri solu av føroyskum kjø. Hann helt annars, at vanskiliga-heitinar vóru stórar fyri at fáa kjot við jólskipinum.

N. Niclasen:

Tað var ikki langt síðan einki